

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-951

10.12.2019

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Forbikjøring på motorsykkkel, kollisjon med møtende bil – fal. § 4-9?

Sikrede var som fører av den forsikrede motorsykkelen utsatt for en ulykke ved forbikjøring. Sikrede lå bak en bil med henger som han ville forbi. I motgående felt observerte sikrede en annen bil med henger, og han planla å kjøre forbi da denne var passert. Han la seg ut straks bilen med henger i motgående felt var passert. Sikrede kolliderte da med en bil som lå bak bilen med henger i motgående felt, som han ikke hadde sett da han planla forbikjøringen. Veien hadde en kurvatur på stedet som kan dekke for sikten slik at sikrede ikke kunne se at det kom møtende trafikk. Det oppstod store skader på både motorsykkkel og møtende bil. Sikrede pådro seg også store personskader. Selskapet har avkortet erstatningen for motorsykkelen med 20 % (kr 51 200) med henvisning til at sikrede hadde opptrådt grovt uaktsomt, jf. fal. § 4-9. Nemnda kom til at sikrede hadde opptrådt grovt uaktsomt, og at erstatningen kunne avkortes med 20 %.

SKADE: kr 260 000

SELSKAPETS AVKORTNING: kr 51 200 (20 %)

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på motorsykkkel og spørsmål om selskapet kan avkorte i erstatningen for grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9.

Sikrede var som fører av den forsikrede motorsykkelen utsatt for en ulykke under forbikjøring. Det var tørr, nylig lagt asfalt og dagslys på ulykkestidspunktet. Veien hadde ikke midtstripe, men hvit stiplet kantlinje. Fartsgrensen på stedet var 80 km/t. Sikrede kjørte den aktuelle strekningen flere ganger ukentlig og kjente den godt. Sikrede lå bak en bil med henger som han ønsket å kjøre forbi. I motgående kjørefelt registrerte han en annen (stor) bil med henger. Etter at denne hadde passert, la sikrede seg ut for å kjøre forbi bilen foran. Sikrede hadde ikke observert at det kom en sort bil bak bilen i motgående kjørefelt, og kolliderte med dennes venstre fronthjørne.

I rapport fra Statens Vegvesen etter ulykken er veien på stedet hvor forbikjøringen skjedde beskrevet som følger:

Veien på ulykkesplassen er svingete og kupert. Når en ser/står der angivelig motorsykkkel har startet forbikjøringen og ser mot den retning den motgående bilen har kommet, kan veikurvaturen dekke for sikten slik at man ikke se det kommer møtende trafikk.

Sikrede har i skademeldingen til selskapet selv forklart følgende:

Det kom en stor (bil) med henger som jeg lot passere før jeg startet på forbikjøringen. Jeg hadde kommet på siden av hengeren da det kom en liten svart bil jeg ikke hadde sett. Det var ingen sted å gjøre av seg og jeg traff den svarte bilen i front. Har ikke sett denne første gangen pga den første store bilen med henger. Var aldri råkjøring eller over fartsgrense.

Sikrede har i margin tilføyd:

Det er også en liten dump i veien der, som kan ha gjort at jeg ikke så lysene til bilen.

Sikrede pådro seg store personskader i ulykken. Selskapet fikk melding om skaden fra sikrede på telefon 23.10.18. Selskapet varslet 19.12.18 om at det ville vurdere avkortning av erstatning som følge av grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9. Motorsykkelen ble totalskadd og skaden taksert til kr 260 000. Selskapet meddelte i brev 9.1.19 at det ville avkorte erstatningen med 20 % etter fradrag for egenandel kr 4 000. Avkortningen utgjorde kr 51 200. Selskapet har oppgitt at det har hatt utlegg på kr 127 734 under ansvarsforsikringen, men at det ikke vil søkes regress hos sikrede for beløpet.

Sikrede krever full dekning for skade på motorsykkelen og avviser at det er grunnlag for avkortning pga. grov uaktsomhet. Sikrede gjorde en feilbedømmelse av trafikkbildet før forbikjøringen, og dette er ikke grovt uaktsomt. Det er ikke holdepunkter for at sikrede tok en bevisst risiko ved forbikjøringen. Subsidiært anføres det at avkortningen er satt for høyt.

Selskapet avkorter med 20 % etter fal. § 4-9 og anfører at sikredes kjøring må regnes som grov uaktsom. Sikrede foretok en forbikjøring på tross av betraktelig redusert oversiktighet og medvirket derfor selv til trafikkulykken. Avkortningsprosenten er i tråd med tidligere praksis.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede grovt uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 4-9, og i så fall om selskapet kan avkorte utbetalingen med 20 %.

Det følger av fal. § 4-9 andre ledd at selskapets ansvar kan falle bort eller settes ned såfremt sikrede har fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet. For at en handling eller unnlatelse skal anses som grovt uaktsom, må det ifølge Rt. 1989 s. 1318 foreligge et "*markert avvik fra vanlig forsvarlig handlemåte. Det må dreie seg om en opptreden som er sterkt klanderverdig, hvor vedkommende altså er vesentlig mer å klandre enn hvor det er tale om alminnelig uaktsomhet*".

Forbikjøring innebærer risiko for kollisjon og forutsetter derfor stor grad av aktsomhet. Forbikjøring kan bare gjennomføres dersom man har god oversikt og farten holdes innenfor fartsgrensen, jf. FinKN-2012-504 og 2017-699. Det er enighet om at kollisjonen skjedde da sikrede la seg ut i den andre veibanen for å passere en bil med henger. Statens Vegvesen har følgende omtale av veien på stedet hvor forbikjøringen skjedde:

Veien på ulykkesplassen er svingete og kupert. Når en ser/står der angivelig motorsykel har startet forbikjøringen og ser mot den retning den motgående bilen har kommet, kan veikurvaturen dekke for sikten slik at man ikke ser det kommer møtende trafikk.

Nemnda forstår dette slik at sikrede ikke har hatt tilstrekkelig oversikt over møtende trafikk, og dette støttes også av hans egen forklaring om at han ikke så bilen som kom bak den store bilen han lot passere. Det aktuelle ulykkesstedet er en liten dump/veikurvatur, samt en slak venstresving hvor motgående trafikanter kan dukke opp uten tilstrekkelig forvarsel, særlig når man skal kjøre forbi en bil med henger. Nemnda mener denne forbikjøringen medførte en betydelig risiko for skade og må regnes som grovt uaktsom. Nemnda kan ikke se at det dreier seg om en feilbedømming av trafikkbildet.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til skyldgraden, skadeforløpet og forholdene for øvrig, jf. fal. § 4-9 andre ledd andre punktum. Selskapet har avkortet med 20 %, og dette er i tråd med tidligere nemndspraksis, jf. blant annet avgjørelsene nevnt ovenfor, samt FinKN-2011-023 og AKN-2437. Omfanget av sikredes personskade er relevant for personforsikringene hans, men ikke for kaskoforsikringen. Nemnda mener avkortningen må godtas.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).